

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

ADASTRA

ВІДНОСИНИ
УКРАЇНА - БЕЛЬГІЯ

20
22

УКРАЇНСЬКО-БЕЛЬГІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД, 2022

Автори:

Проданюк Тарас, Карвацький Віктор, Супрун Ярослав,
Возович Анастасія, Мироненко Богдан, Садомська Богдана,
Откидач Олексій, Веселовський Богдан.

Редактор:

Супрун Ярослав

© ADASTRA, 2022

ADASTRA

– незалежний український аналітичний центр, що спеціалізується на вивченні міжнародних відносин, права, економіки, комунікацій. Наш аналітичний центр досліджує всі теми що стосуються міжнародного-політичного середовища, зокрема ті, що не користуються широкою популярністю серед мас, однак мають не менш важливе значення для України та світу.

**ВИЗНАНІ МІЖНАРОДНИМ РЕЙТИНГОМ 2020 РОКУ
ЯК НАЙКРАЩИЙ НОВИЙ АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР**

*Незалежний міжнародний рейтинг складається
Пенсильванським університетом, США
(2020 Global Go To Think Tank Index by TTCSP)*

КОНТАКТИ

[HTTPS://ADASTRA.ORG.UA/](https://adastra.org.ua/)

ADASTRA@ADASTRA.ORG.UA

[PATREON.COM/ADASTRA_UA](https://patreon.com/adastra_ua)

KYIV, UKRAINE

ЗМІСТ

04 Вступ

05 Політичні відносини

08 Економічна та енергетична співпраця

11 Безпекове співробітництво

12 Міжпарламентське співробітництво

15 Глобальний вимір українсько-бельгійських відносин

16 Співробітництво на рівні громад

17 Публічна дипломатія

Королівство Бельгія належить до когорти найближчих партнерів України з погляду стійкості політичного діалогу та співробітництва. Однак наші взаємини, як будь-який тривалий процес, потребують постійного вдосконалення.

Відносини між Україною та Бельгією не тільки сприяють євроінтеграції України, а й вибудовують міжкультурний діалог, створюють економічні можливості для держав та сприяють науковим проривам. Зрештою, столиця Бельгії – ядро Європейського Союзу. Саме в Брюсселі знаходяться штаб ЄС і НАТО – об'єднань, вступ до яких закріплені в українській Конституції.

10 березня 1992 року було встановлено дипломатичні відносини між Україною та Бельгією, і цього року наші держави святкують 30-річний ювілей співробітництва. За цей час можна виділити багато перемог та поразок, злетів та падінь. Однак українські дипломати разом зі своїми бельгійськими колегами тримають правильний вектор розвитку дружніх відносин.

Безперечно, можна сказати, що Бельгія, як одна з країн-засновниць Європейського Союзу та Північноатлантичного альянсу є одним із пріоритетних партнерів.

Політичні відносини

Основним документом, що визначає пріоритети та цілі українсько-бельгійських відносин, є Декларація Президента України Леоніда Кравчука та прем'єр-міністра Королівства Бельгія Жана-Люка Деана (1992 р.). У цьому документі сторони зазначили, що вибудовуватимуть свої взаємини «на основі дружби й найтіснішого співробітництва заради побудови нової Європи».

Крім того, у 1997 р. було укладено Договір про взаєморозуміння та співробітництво між Україною, Бельгією та бельгійськими спільнотами й регіонами. У ньому було підтверджено відданість сторін принципам та цілям ООН, важливість ОБСЄ як майданчика співпраці в Європі та наголошено на необхідності зміцнення відносин Києва та Брюсселя.

На жаль, попри докорінну зміну глобальної та регіональної політичної ситуації, зміцнення та розвиток українсько-бельгійських взаємин у всіх царинах, нового документа, що повно та всебічно відображав би актуальний стан справ, запропоновано не було.

У грудні минулого року, однак, Президент України Володимир Зеленський запропонував прем'єр-міністру Бельгії Александрові Де Кроо укласти двосторонню декларацію про підтримку європейської перспективи Києва, подібну до тих, що вже були укладені зі Словенією, Литвою, Латвією, Хорватією, Словаччиною, Польщею та Естонією. Безперечно, поява такого документа підтвердить міцну дружбу між двома народами й надасть нового імпульсу нашим відносинам.

Співпраця з Бельгією є важливою для України з огляду на «м'яку силу» – непомітний, проте суттєвий чинник, яким володіє Брюссель, впливаючи на прийняття рішень Європейським Союзом та Організацією Північноатлантичного договору. Перебуваючи де-юре в статусі звичайного члена обох організацій, Бельгія є водночас майданчиком для їхньої повсякденної роботи: розміщення в Брюсселі приміщень більшості інституцій ЄС, а також штаб-квартири НАТО надає Королівству унікальні можливості посередника та співорганізатора, сприяє прямим, часом більш тісним і менш формальним контактам із представниками держав-членів. Ця обставина, а також тяглі демократичні традиції та відданість європейській інтеграції, разом надають голосу Бельгії особливої ваги при вирішенні нагальних питань. До того ж держава є членом невеликого, проте впливового регіонального союзу заможних країн із монархічною формою правління – Бенілюксу, що грає роль «голосу розуму» в частих суперечках усередині євроспільноти й не надто уражений політичним популізмом.

Посилення партнерства з Бельгією справді має стати важливим напрямком зовнішньополітичної діяльності Києва. Необхідно розширювати

присутність української теми в політичному дискурсі Західної Європи, не давати шкідливим ілюзіям «замовчування» чи «замирення» перемагати у свідомості тамтешнього політикуму. А здобуття симпатій Бельгії – одного з найактивніших членів ЄС, прихильного до принципів активної дипломатії, – якнайкраще сприятиме такому процесу.

При цьому важливо, що в Брюсселі не спостерігається відчутної протидії потребі доєднуватися до стримування Росії, зокрема через впровадження економічних санкцій. Брюссель переважно торгує з країнами ЄС, а Москва посідає 12 сходинку в списку експортерів та 17 серед імпортерів: торгівля з Росією для Бельгії збиткова й не надто важлива.

Варто підкреслити, що абсолютна більшість бельгійських партій прихильно ставиться до України. Навіть партія «Фламандський інтерес», яку оглядачі зараховують до правопопулістського табору (що є потенційно проросійським), у 2014 та 2018 рр. відреагувала на відвідини своїми депутатами окупованих Автономної Республіки Крим та окремих районів Донецької й Луганської областей (у ролі «спостерігачів» на «виборах»), позбавивши їх членства. Партії, що прихильно ставляться до ЄС, загалом спокійно реагують на декларовану Україною європейську перспективу.

Контакти між лідерами України та Бельгії значною мірою пов'язані з реалізацією цієї перспективи. Зокрема, у 2009 р. Президент України Віктор Ющенко відвідав Брюссель та провів там перемовини, головними темами яких були формат Східного партнерства та запуск безвізового режиму з ЄС. У 2017 р. бельгійську столицю відвідав президент Петро Порошенко, котрий підкреслив важливість підтримки України в її євроінтеграційних починаннях та в питаннях протидії російській агресії.

Бельгія підтримує територіальну цілісність та суверенітет України, зокрема регулярно висловлюється «за» при голосуванні за резолюції Генеральної асамблеї ООН щодо тимчасово окупованих територій. Королівство приєдналося до Кримської платформи; на установчому саміті 23 серпня 2021 р., де його представляв посол Алекс Ленартс.

Загалом можна зазначити про абсолютно проукраїнську орієнтацію Бельгії, що значно спрощує вітчизняній дипломатії справу: відсутня потреба «розгортати» державу в бік Києва, вишукувати свідомі політичні сили тощо – у бельгійському політикумі та уряді є консенсус щодо суверенної європейської України. Не завадить, однак, на рівні європейських «родин» політичних партій (передовсім ЕРР та Renew Europe) розширити контакти з бельгійськими колегами для активізації обговорення українських питань у Європейському парламенті, зокрема й використовуючи ресурси опозиційних нині партій Верховної Ради.

Безперечно, більш відчутна безпекова й фінансова допомога Брюсселя була б здобутком з огляду на напруженість ситуації на українсько-

російському кордоні. Водночас варто враховувати, що Бельгія є невеликою державою з невеликими оборонними витратами та в міжнародних конфліктах є, як на те вказує практика, зятим прихильником дипломатичного врегулювання. При цьому Королівство активно бере участь у різноманітних миротворчих операціях – цю рису можна використати на свою користь, якщо Київ вирішить, наприклад, просувати ідею присутності миротворців ООН на сході України. Брюссель також може допомагати наданням нелетальної зброї, приладів та устаткування, а рівним чином і коштів – вважати допомогу в такій формі (а варто нагадати, що до порівняно недавнього часу лише таку й отримували ЗСУ, до прикладу, від США та країн Балтії) «гіршою» чи «менш важливою» жодних підстав немає.

Загалом можна поради зберегти позитивну динаміку відносин із Бельгією та пам'ятати про необхідність стриманої, виваженої поведінки при бажанні наростити інтенсивність брюссельської підтримки з огляду на специфіку національної політики цієї держави.

Економічна та енергетична співпраця

За результатами 2020 року обіг товарів та послуг між Україною та Бельгією склав 1,35 млрд доларів США (2% від загального рівня торгівлі між Україною та європейськими країнами)¹. Тоді як у сальдо двосторонньої торгівлі товарами Київ отримав перевагу (позитивне сальдо в розмірі 34,8 млн доларів США), у торгівлі послугами Україна імпортувала в грошовому вимірі на 44,6 млн доларів США більше ніж експортувала. У 2020 році на фоні пандемії коронавірусної інфекції сумарний товарообіг впав на 15% від рівня 2019 року (1,55 млрд доларів США). У 2021 році за даними Держслужби статистики за січень-жовтень товарообіг склав 1,122 млрд доларів США, що на 31% більш за товарообіг даного періоду у 2020 році.

Хоча Україна в змогла вийти за пікове плато в розмірі 1 млрд доларів США обігу рівня 2011 та 2013 років, експортний потенціал вітчизняних виробників нерозкритий належним чином. Актуальним залишається огляд бельгійського ринку Міністерством економічного розвитку й торгівлі від 2016 року, у якому Міністерство вбачало потенціал в експорті вітчизняних виробників сталі, ріпаку, пшениці, ячменю, руди, брухту, цигарок, кукурудзи та нікелю. Хоча мова йде про традиційні компоненти українського експорту (агропромисловість та металургія), наразі в Бельгії вони представлені набагато менше порівняно з, наприклад, ринком сусідньої Франції. Якби не вдалі для української сторони контракти про постачання залізничних локомотивів у 2020 році до Королівства, Київ міг би втратити майже половину вітчизняного експорту в поточному році.

Структура експорту Бельгії до України доволі строката: ключовими товарами цього сегменту станом на 2020 рік є шелак природній (частка в 13%), який використовується в лакофарбовій промисловості, головні убори (10,3%), вата (10,2%) та килими (9 %). Оскільки в структурі бельгійського експорту немає вираженого лідера або бодай пріоритетного сектора, незважаючи на регуляторну легкість експортну товарів для бельгійських підприємців, Києву варто спрямувати зусилля на збільшення рівня експорту капіталу. Здобуття Україною іміджу надійного партнера в бізнес-колах укупі з комунікаційною роботою посольства з галузевими асоціаціями краще сприятиме розвитку торгівлі.

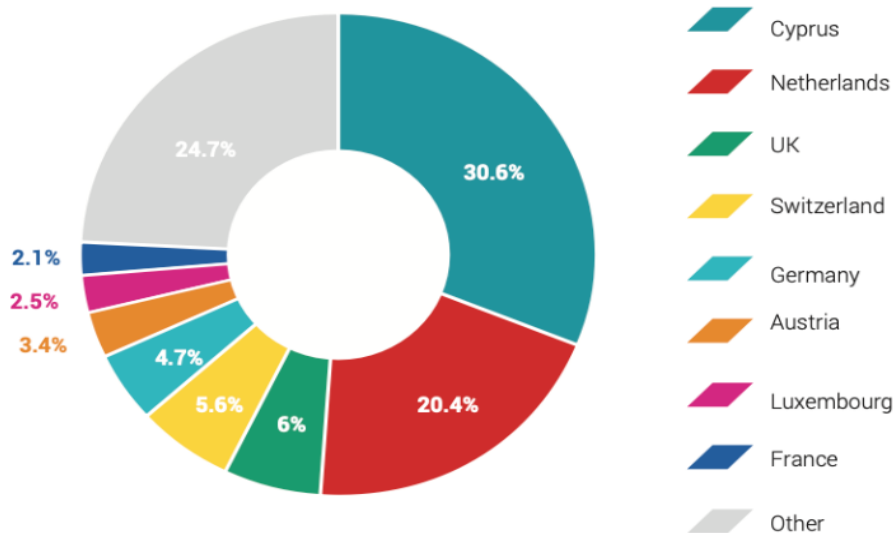
¹ <https://belgium.mfa.gov.ua/mizhnarodne-spivrobitnictvo/torgivelno-ekonomichni-vidnosini/ukrayina-ta-belgiya-2>

Станом на кінець 2020 року обсяг бельгійських інвестицій складав 80 млн доларів, всього лише 0.16% від сумарного обсягу прямих іноземних інвестицій (ПІІ). У той же рік частка Люксембургу, населення якого майже у 18 разів менше за бельгійське, в ПІІ в 15 разів перевищувала бельгійську.

FDI by Country of Origin

(as of 31.12.2020)

Джерело: UkraineInvest Guide. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/guide/>

Пріоритетним напрямом для залучення бельгійських інвесторів може стати енергетичний сектор. За словами Люка Якобса², посла Бельгії в Україні, вітчизняна енергетика вже тривалий час викликає інтерес брюссельського бізнесу. Бельгійці можуть бути зацікавленими в інвестуванні в такі підгалузі:

- **Воднева енергетика.** З огляду на отримання Україною статусу країни-партнерки у Водневій стратегії ЄС, Києву потрібно реалізувати власний потенціал у виробництві водню для подальшого експорту енергоносія до країн ЄС. Бельгію ж можна вважати одним із європейських водневих лідерів. Варто розуміти, що мова йде не про встановлену потужність, а про стадії розвитку застосування технології. Тож на даному етапі варто сприяти кооперації вітчизняних енергокомпаній із бельгійськими для обміну досвідом та запуску спільних водневих проєктів в Україні за участі бельгійських інвесторів.

- **Ядерна енергетика.** Хоча Бельгія і планує відмовитись від енергії «мирного атому» з традиційних АЕС, які станом на 2020 році забезпечили майже 40% бельгійської генерації електроенергії³, Брюссель особливо

² <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2491009-luk-akobs-posol-korolivstva-belgii-v-ukraini.html>

³ <https://www.energyprice.be/blog/energy-mix-belgium/>

активний в інвестуванні в малі модульні реактори (ММР). Зважаючи на плани НАЕК «Енергоатом» та вітчизняного Міністерства енергетики розвивати технологію ММР в Україні для керування попитом на електроенергію та покриття пікових потреб споживачів, спільні інвестиції Києва та Брюсселя в ММР можуть бути цікавими для обох сторін.

Також варто пам'ятати, що Бельгія – одна з країн-споживачів російського газу (поряд із Німеччиною, Австрією, Нідерландами), що зацікавлена в запуску ПП-2 та підтримує «економічно вигідний проєкт».

Утім, це питання варто виносити окремим пунктом порядку денного, наголошуючи не лише на очевидних загрозах для України, а, по-перше, на ризиках для європейської та, зокрема, бельгійської безпеки й потенційній залежності від російського газу. По-друге, варто врахувати екологічні загрози, адже експлуатація трубопроводу збільшить викиди метану в атмосферу – така «перспектива» суперечить європейській екологічній політиці. Ефективний діалог із Бельгією посилить позиції України в протидії газогону.

Безпекове співробітництво

Українсько-бельгійське співробітництво в безпековому секторі складно назвати активним. З огляду на згадану в попередніх блоках «миролюбну позицію» Брюсселя щодо будь-яких міжнародних конфліктів та й загалом обмеженість військового потенціалу Бельгії, країна концентрується більше на гуманітарному аспекті, ніж на, власне, військовому.

Так бельгійці проводять реабілітацію та лікування українських військовослужбовців з опіками, травмами опорно-рухового апарату та тих, які потребують психіатричної або хірургічної допомоги; допомагають медичним обладнанням та препаратами для лікування українських захисників. Варто також згадати, що у 2015 році Брюссель виділив 2 млн євро задля забезпечення мешканців східних регіонів житлом, харчуванням та ліками.

І хоча інтенсифікація військової співпраці з огляду на зазначені особливості залишається віддаленою перспективою, для Києва позиція Брюсселя на стику політично-безпекових питань як у рамках НАТО, так і ЄС, залишається вкрай важливою. Зокрема, нам важливо заручитись підтримкою Бельгії задля приєднання України до платформи PESCO, механізм функціонування якої передбачає участь країн, що не є членами ЄС, в окремих ініціативах.

Також Київ може виступити важливим партнером у низці кібербезпекових проєктів, чому Брюссель приділяє велику увагу. З огляду на досвід України в протидії російським інформаційним та кібернетичним атакам, взаємодія в цьому напрямі виглядає вкрай перспективною.

Міжпарламентське співробітництво

У 2019 році в Україні та в Бельгії синхронно відбулись вибори до законодавчого органу. Відповідно до їхніх підсумків, були обрані нові склади парламентів, а також утворено нові групи дружби.

26 листопада 2019 року було утворено Депутатську групу Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків із Королівством Бельгія під керівництвом НДУ М. Мезенцевої («Слуга народу») та А. Лопушанського («Європейська солідарність»). Групу дружби у Федеральному парламенті Королівства Бельгії з Україною продовжує очолювати депутат нижньої палати – Палати Представників – Жорж Дальмань (Geogres Dallemagne), який керує цією групою з 2014 року.

З 2020 року групи переважно працювали онлайн в умовах карантинних обмежень через пандемію коронавірусу. Найпершим завданням у міжпарламентському діалозі стало встановлення контактів із дипломатичним представництвом Бельгії в Україні та окреслення кола питань, що входять до сфери взаємних інтересів. Перші контакти між новообраними депутатами лише поглибили масштаб цих питань. **До них увійшли:**

1. Обмін візитами парламентських делегацій – останній візит бельгійської парламентської делегації до України датується 2016 роком, що вимагає само собою поживлення та активізації такого діалогу в умовах збройної агресії проти нашої держави
2. Політичні питання – визнання Бельгією Голодомору 1932-1933 року геноцидом українського народу, що є дуже чутливим питанням і розглядається перманентно з 2014 року, але поки безрезультатно.
3. Парламентське супроводження діалогу щодо безоплатної передачі науково-дослідного судна «Бельгіка».
4. Питання щодо можливого залучення допомоги від Королівства Бельгія на відновлення його культурної спадщини в м. Лисичанськ, де знаходиться близько 15 бельгійських архітектурних об'єктів 19-20 століття.

Із метою посилення міжпарламентського діалогу на найвищому рівні 21-24 березня 2021 року співголова депутатської групи М. Мезенцева в складі парламентської делегації на чолі з Головою Верховної Ради України Д. Разумковим перебувала в Брюсселі з робочим візитом.

Це став перший за багато років візит на найвищому парламентському рівні. Д. Разумков провів зустрічі із заступником генерального секретаря НАТО Мірчею Джоане, з президентом Європейського парламенту Давидом Сассолі, головою Палати представників Бельгії Еліан Тільйо. Основними

темами, які підіймались у рамках міжпарламентського діалогу, стали вже згадані вище питання, а також Кримська платформа, саміт якої успішно пройшов у Києві 23 серпня 2021 року.

30 липня 2021 року за прямого політичного сприяння групи дружби українського парламенту з Королівством Бельгія, обидві сторони підписали Меморандум про взаєморозуміння у сфері охорони та відтворення вод і раціонального використання водних ресурсів. Цим документом передбачається, що Бельгія погоджується безкоштовно передати Україні дослідницьке судно «Бельгіка». Судно 1984 року в хорошому стані та має унікальне вбудоване обладнання, наприклад, високоточні ехолоти для дослідження акваторії Чорного моря. Саме політичні міжпарламентські контакти сприяли більшій активізації та просуванню цього питання з різних сторін – як бельгійської, так і української, тому роль груп дружби в таких сферах є надзвичайно важливою.

Також вагомим елементом міжпарламентського діалогу є тема економіки. У 2020 році питанню розвитку економіки в умовах пандемії було присвячено одне зі спільних засідань бельгійсько-української групи дружби. 20 жовтня 2021 року члени депутатської групи дружби взяли участь у круглому столі, організованому почесним консулом України в провінції Лімбург К. Бекерсом.

На обговоренні також були присутні представники бельгійських компаній, які працюють в Україні впродовж різного часу. Бельгійський бізнес розглянув із парламентарями можливі зміни та вдосконалення українського податкового законодавства, а також вирішення проблем на митниці, що заважають більшому інвестуванню. Варто зазначити, що в Україні нещодавно запрацювали євроінтеграційні норми для діяльності митниці, і члени депутатської групи повинні здійснювати парламентський контроль, зокрема для покращення нашого інвестиційного клімату

До кінця 2021 року – початку 2022 року фокус роботи груп дружби актуалізується відповідно до викликів часу й зосереджується вже на таких питаннях:

- накопичування військ РФ на кордоні з Україною, стратегія наших союзників у разі реального нападу;
- результати інавгураційного саміту Кримської платформи і продовження роботи цього формату;
- міграційна криза на кордоні з Польщею та країнами Балтії і можливий вплив цих подій на Україну та всю Європу

Під час останньої онлайн-зустрічі, члени бельгійського та українського парламентів домовились про візит у лютому 2022 року до Бельгії, та в березні 2022 року в Україну, зазначивши, що ці візити будуть дуже насиченими й

комплексними і включатимуть усю палітру питань двосторонньої співпраці, не обмежуючись політичними питаннями.

Як, експертна спільнота, ми очікуємо й розраховуємо, що обмін візитами парламентських делегації відбудеться з дійсно широкими порядками денними, які будуть включати не лише безпекові та політичні питання, а й економічні, культурні аспекти наших відносин.

Українським депутатам варто буде зосередити свою увагу на досяжних цілях нашого міжпарламентського діалогу – наприклад докласти зусиль для доведення до кінця рішення Федерального Парламенту Бельгії про визнання Голодомору 1932-1933 рр. геноцидом українського народу до 90-річчя вшанування жертв Голодомору в листопаді 2022 року.

Очікуваною також є спільна заява двох груп дружби про основні елементи міжпарламентського діалогу, у якій будуть засвідчені важливі політичні сигнали для обох сторін.

Глобальний вимір українсько-бельгійських відносин

Варто почати з того, що Брюссель стабільно підтримує територіальну цілісність України на найвищих міжнародних майданчиках: так, від початку російської агресії у 2014 році усі резолюції, які проходили читання в Генеральній Асамблеї ООН, були підтримані представниками Королівства (A/RES/68/262; A/RES/72/190; A/RES/76/70).

У 2014 році Бельгія разом з Австралією, Малайзією, Нідерландами та Україною звернулися до РБ ООН із проханням створити міжнародний кримінальний трибунал для притягнення до відповідальності винних у катастрофі пасажирського літака рейсу МН17 у небі над Донбасом (S/RES/2166(2014)).

У лютому 2021 року під час засідання Ради Безпеки ООН США, а також їхні європейські союзники Німеччина, Франція, Естонія, Ірландія, Норвегія, Бельгія та Великобританія виступили зі звинуваченнями на адресу Росії в розпалюванні конфлікту на Донбасі. У своїй спільній заяві сім європейських країн також засудили "дестабілізацію в окремих районах Донецької та Луганської областей" і знову закликали Росію "негайно припинити підживлювати конфлікт", підтримуючи сепаратистів.

У лютому 2020 року Бельгія разом з Естонією, Францією, Німеччиною та Польщею в рамках кропіткої роботи в РБ ООН зробили спільну заяву, у якій йшлося про беззаперечну підтримку незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України в її міжнародно визнаних кордонах. Автори вкотре засудили "незаконну анексію" півострова Крим Росією та "дестабілізацію окремих районів Донецької та Луганської областей".

Крім того, у період із 2019 до 2020 рр. Бельгія була непостійним членом Ради безпеки ООН – єдиного органу ООН, рішення якого носять не лише декларативний характер, але й передбачають імплементацію необхідних заходів для підтримання миру та забезпечення міжнародної безпеки (Україна була непостійним членом Радбезу із у 2016-2017 рр.).

Цікавим моментом стало те, що в заяві йшлося про фінансову та військову підтримку так званих «ЛДНР» із боку Росії. У свою чергу, це стало поштовхом для тогочасного складу РБ ООН порушити питання гуманітарної допомоги та захисту для 3,5 млн осіб на незаконно окупованих територіях. За часів перебування Бельгії в РБ ООН було неодноразово схвалено ініціативи Нормандського формату, зокрема результатів Паризького саміту в грудні 2019 року. Королівство було однією з тих країн, які цілком підтримували Мінський формат як один з основоположних засобів врегулювання російсько-українського конфлікту.

Співробітництво на рівні громад

Окрім діяльності Посольства Королівства Бельгія в Києві, основою більшості ініціатив регіонального рівня з боку Брюсселя на території України виступають Почесне консульство Королівства Бельгія в м. Львів та Почесне консульство Королівства Бельгія у м. Донецьк (тимчасово переміщене в м. Дніпро).

Бельгійські дипломати та урядовці доволі регулярно здійснюють візити до найбільших українських міст – Києва, Львова, Харкова, Одеси, Дніпра. Також за участю бельгійської сторони було проведено низку заходів у Житомирській, Чернігівській, Черкаській, Вінницькій, Тернопільській, Донецькій та Полтавській областях.

Тим не менш, варто зауважити, що практично всі зустрічі представників Бельгії з представниками місцевої влади або бізнесу в зазначених регіонах носили радше церемоніальний характер. На більшості зустрічей проводилися розмови про необхідність поглиблення співпраці між двома країнами, важливість інвестицій та економічний розвиток регіонів. Тим не менш станом на лютий 2022 р. в Україні практично відсутні масштабні проєкти регіональної співпраці з Бельгією.

В той же час діяльність українських дипломатичних представництв на території Королівства переважно зводиться до взаємодії з центральними органами влади цієї країни. Якщо ж говорити про суто регіональну співпрацю, то ситуація в Бельгії доволі схожа на брюссельські ініціативи в Україні. У своїй більшості співробітництво з окремими регіонами Королівства зводиться до доволі символічних заходів на кшталт відкриття виставок, проведення культурних заходів тощо, які, однак, не ведуть до системної та змістовної кооперації з адміністративно-територіальними одиницями держави.

Одним з успіхів у сфері регіонального співробітництва стала участь представників Посольства України 24 вересня 2021 р. в презентації інвестиційної привабливості Східної Європи, яка була організована торгово-промисловими палатами провінцій Brabant-Wallon, Hainaut і регіону Wallonie Picarde.

Варто зауважити, що відсутність дипломатичних представництв України в найважливіших містах Бельгії (Антверпен, Гент) ускладнює розвиток двостороннього співробітництва між країнами. У цьому сенсі співробітництво на рівні регіонів та муніципалітетів між Україною та Бельгією потребує значного поглиблення та розвитку. З огляду на позитивну динаміку взаємин між двома країнами, взаємодія між різними регіонами має значні перспективи.

Публічна дипломатія

Культурно-гуманітарну дипломатію та іміджеву роботу України в Бельгії можна віднести до потужних елементів нашої двосторонньої співпраці, які в останні роки розвиваються все більш активно. Це цілком закономірно, оскільки після Революції Гідності те культурне піднесення, яке українці спостерігають у себе на Батьківщині, починає проникати і в інші держави. Україна все більше цікавить світ своїми культурними надбаннями, і Бельгія не є винятком.

За останній час культурні обміни між нашими державами поживалися практично в усіх сферах: музика, живопис, театр, література, кіно. Так, найбільш помітною подією в цьому сенсі є щорічний фестиваль «Українська весна», який проводиться з 2016 року у Брюсселі на базі найбільшого культурного майданчика країни Vozar. Відвідувачам заходу демонструють фільми сучасних українських режисерів, знайомлять із художнім мистецтвом та літературою.

Крім того, в Бельгії щорічно проходять українські мистецькі виставки: зокрема експонуються роботи І. Марчука, М. Теліженка, Р. Мініна, Н. Кадана, А. Кахідзе, Е. Бельського тощо. У 2020 р. у Брюгге пройшов Тиждень українського мистецтва, де були представлені роботи відразу 22 українських майстрів. Великою популярністю в Бельгії користуються гастролі українських музикантів та колективів як фольклорного («Дзвінга», «Калина», «Юність Поділля»), так і сучасного спрямування («Один в каное», «Dakha Brakha», «Dakh Daughters» тощо).

Відносно новим, але дуже прогресивним напрямком культурного обміну стали вечори української літератури, читання поезії та зустрічі з сучасними українськими письменниками. За останні роки гостями таких заходів були С. Жадан, А. Курков, О. Забужко, М. Лівін, Б. Коломійчук, П. Ар'є, О. Сенцов.

Також варто зазначити, що українські культурні діячі отримують престижні премії та нагороди в Бельгії, що також сприяє розширенню впізнаваності України як бренду. Так, 2019 року письменниця Галина Шиян була нагороджена в Брюсселі Літературною премією ЄС. Того ж року відомий в Україні мультидисциплінарний фестиваль «ГогольФест» отримав престижну європейську премію EFFE Awards. Роком раніше фільм А. Юрченка «Прокляті дні» отримав головний приз Брюссельського міжнародного кінофестивалю у номінації «Кращий документальний фільм».

Все це демонструє значну цікавість бельгійців до українського культурного пласту, і цей інтерес лише варто підживлювати силами Посольства України в Бельгії, Товариства українців Бельгії та інших організацій, які доносять українську ідею до жителів Королівства.

**ВІДНОСИНИ
УКРАЇНА - БЕЛЬГІЯ**